N^er 42.

ŚRODA. 18 Listopada 1818 r.

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Wychodzi w Warszawie codziennie z rana o godzinie dziesiątéj, wyjąwszy Niedziele i Święta. Cena Prenumeraty wynosi w Warszawie rocznie Zł: 40. półrocznie Zł: 20. kwartalnie Zł: 10. Numera przedają się oddzielnie wcenie groszy 8. W Województwach Król: Polskiego rocznie kosztuje Zł: 50. półrocznie 25. kwartalnie Zł: 12 i gr: 15.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

z Warszawy dnia 17. Listopada.

Xiążę Namiestnik Królewski pośpiesza udzielić Obywatelom i Urzędnikom wszystkich Klass Królestwa Polskiego, List N. Pana, którym go zaszczycić raczył. Każdy w nim widzieć będzie, z jak tkliwém uczuciem Monarcha przyjął oznaki poszanowania i przywiązania okazane N. Matce Jego, w ciągu pobytu Jéj w Królestwie Polskiém.

LIST NAJJAŚNIEJSZEGO PANA.

Monsieur le Prince Zajączek!

En quittant Varsovie il y a quelques mois, je disais aux Représentans du Royaume de Pologne; que l'amour des peuples était toujours la plus douce récompense des Souverains. Je me félicite d'avoir à Vous le répeter aujourd'hui avec une conviction nouvelle. Les plus vrais, les plus touchans hommages, ont environné ma Mère pendant son séjour dans le Royaume de Pologne. — Elle y a recueilli l'unanime expression d'un attachement aussi vif que sincère. Elle y a reçu pour ainsi dire un tribut de piété filiale. Ma reconnoissance porte le même caractère. Vous y avez acquis, Général, un titreparticulier, aussi est-ce Vous que je me plais à en constituer le dépositaire à la fois, et l'interprête. Soyez

Mości Xiążę Zajączku!

Przed kilku miesiącami opuszczając Warszawę, powiedziałem Reprezentantom Królestwa Polskiego, że przywiązanie ludów, najsłodszą zawsze było nagrodą Panujących. Winszuję sobie, że toż samo i z nowém przekonaniem mogę dzisiaj powtórzyć WPanu. Najprawdziwsze i najtkliwsze dowody poszanowania, otaczały Matkę moję w ciągu jéj pobytu w Królestwie Polskiém. Słyszała wszędzie jednozgodne wynurzenia równie żywego jak szczerego przywiązania. Odbierała wszędzie, że tak rzeknę: święty hołd uczuciów synowskich. Równa się im wdzięczność moja. WPan, Jenerale, nabyłeś do niéj szczególniejszego prawa; jakoż miło mi jest złożyć w ręce Jego moje uczucia, bądź

l'organe de ma gratitude et de ma satisfaction. Témoignez l'une et l'autre à toutes les classes de fonctionnaires et de citoyens. Dites leur que l'affection mutuelle des Princes et des sujets, fait la force principale des institutions et des Etats, et que toujours protectrice de cette heureuse sympathie, la divine Providence, semble y avoir attaché ses plus abondantes bénédictions. C'est en les invoquant encore une fois en faveur du Royaume de Pologne, que je vous offre, Général, les témoignages de ma parfaite estime.

Aix la Chapelle, le 7 et 19 Octobre 1818.

(signé). ALEXANDRE.

ich tłumaczem; przemów głosem mojéj wdzięczności i zadowolnienia. Oświadcz jedno i drugie wszystkim klassom Urzędników i Obywateli. Powiedz im, że wzajemne przywiązanie Panujących i poddanych, stanowi główną siłę i Państw i wszelkich ustaw; że Najwyższa Opatrzność wspierając zawsze ten szczęśliwy i wzajemny serc pociąg, zdaje się przywięzywać do niego najobfitsze błogosławieństwa. Ich to raz jeszcze wzywając dla Królestwa Polskiego, łączę WPanu, Jenerale, zapewnienie mego prawdziwego szacunku.

W *Akwisgranie dnia 7 i 19 Paździer:* 1818.

Sekretarz Senatu d. 10 Listopada wezwał wszystkich Senatorów na prowincji znajdujących się, aby stosownie do Postanowienia J. C. K. M. z dnia 19 Listopada 1816, na pierwszy Grudnia r. b. do Warszawy zjechać się raczyli.

Kommissja Rządowa Sprawiedliwości reskryptem swoim z d. 3 Listopada 1818, uwiadomiła, iż Trybunał Cywilny Iwszej Instancji Wojew: Krakowskiego, już przeniosł się z Krakowa do Kielc, jako stolicy tegoż Województwa, i przeznaczyła dzień 1. Stycznia r. p. do przejścia juryzdykcji Powiatu Kieleckiego we względzie sądowym do Trybunału właściwego Województwa i do tego terminu intabulacje i extabulacje Powiatu Kieleckiego Konserwator Hipotek Woj: Sandomierskiego przyjmować będzie, a potém Konserwator Hipotek Woj: Krakowskiego.

Dyrekcja Jeneralna Loterji Król: Pols: d. 15 Listopada, uwiadomiła iż do 15 Loterji Klassycznej oprócz kwot pieniężnych wygrać się mających dołączoną będzie nagroda składająca się z majętności Muchlin z przyległościami. Planu i Losów na tę Loterją dostać można u Kollektorów.

Taż Dyrekcja d. 16 Listopada uwiadomiła, iż Ciągnienie 4téj Klassy 14téj Loterji stosownie do planu się odbyło. Znaczniejsze wygrane padły na następujące Numera. Nr 5,322. wygrał 10,000. Złp. — Nr 4,969. Złł: 5,000. — Nr 6,021. Złł: 3,000. Nra 4951 i 12,337. po 1,500. Złł:

Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk odbędzie posiedzenie publiczne d. 23 Listopada 1818, na którem, po zagajeniu posiedzenia przez Prezesa Towarzystwa, czytać będą:

1. Sekretarz Towarzystwa X. Edward Czarnecki: Krótki rys historyczny założenia i wzrostu Towarzystwa.

2. Członek Towarzystwa Abraham Stern: Rozprawę o trzech machinach swego wynalazku, to jest do żęcia: młócenia i tartaku.

3. Rektor Szkoły Wojewódzkiéj Xięży Pijarów Warszawskich X. Jan Bystrzycki: Wiadomość o życiu i pismach ś. p. X. Przeczytańskiego Pijara.

4. Radca Stanu Kajetan Koźmian: O Ziemiaństwie Polskiém wierszem.

Miejsce posiedzenia w domu Towarzystwa na Kanonjach w Sali posiedzeń publicznych. — Zacznie się o godzinie 10. z rana.

z Lublina 20 Października.

Towarzystwo Przyjaciół nauk w gronie Rady Obywatelskiej Woj: Lubel: w Maju r. b. zawiązane, w zamiarze rozszerzenia oświecenia przez najstosowniejsze środki, a między innemi przez usiłowania mające ułatwić rozkrzewienie szkół elementarnych; uzyskawszy od Kommissji R. O. P. zatwierdzenie swych ustaw, z chlubném zachęceniem do dążenia

w tak pożytecznym dla kraju zamiarze, odbyło w dniu 18 b. m. publiczne posiedzenie przy licznem zgromadzeniu osób składających się z Władz rządowych i światléj publiczności.

JW. Owidzki Prezes Towarzystwa, przejęty użytecznością zamierzonego celu, zagaił posiedzenie głosem pełnym wymowy i ducha przyjaznego oświacie.

Poczém W. JX. Kanonik Wedykowski, wysłużony w zawodzie naukowym, dawniéj Rektor Szkół Lubelskich, odczytał swoje uwagi nad tłumaczeniem Enejdy przez F. Dmochowskiego.

Zakończył Sekretarz Towarz: JW. Kazimierz Puchała Radca Wojew: czytaniem poematu, Wspomnienia, czyli korzyści pamięci.

To Towarzystwo zaledwo zawiązane, ciągle pracowało, a wspierane opieką Rządu, rokować każe, że za jego pomocą najpomyślniejszym dla nauk skutkiem uwieńczy swoje usiłowania.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

z Paryża 28. Października.

Wyjdzie wkrótce portret N. Cesarza Alexandra sztychowany podług pięknego obrazu pendzla Pana Gérard. — Pod spodem mają być umieszczone następujące dwa wiersze:

Jura pater populis, diademata regibus ultor,
Europae pacem, templis sua numina reddit.

Bóstwu ołtarze, ludom swobody stracone,
Europie wrócił pokój, Monarchom koronę.

Możnaż zwięźléj wyrazić zadziwienie i wdzięczność narodów?

z Wiednia dnia 25 Października.

Stany niższéj Austrji zebrały się na Sejm 18 tego miesiąca, pod laską Hrabiego Ditrichstein. Xiąże Trautmansdorf Kommissarz J. C. Mci, odczytał postulata Cesarskie; z których okazało się: iż Cesarz pragnie mieć zmniejszone podatki o 1,387,000 ZłR. papierami.

z Bonn dnia 24 Października.

N. Król Pruski ustanowił nową Akademją w mieście naszém. Akademja ta urządzona na sposób innych Akademji Pruskich, składać się będzie z 5 Wydziałów. W wydziale Teologji będzie dwóch Nauczycieli, jeden Katolik drugi Ewangielik. W innych wydziałach na różność wiary uważać nie będą. Do installacji Senatu Akademickiego oczekujemy przybycia tajnego Ministra Stanu P. d'Alstein.

z Danji dnia 20. Października.

Jutro Hrabia de la Ferronage Minister Pełnomocny Francuski, odda z wielką uroczystością naszemu Królowi order Śgo Ducha.

Jeden Oficer z Kontyngensu Duńskiego od Armji sprzymierzonych Mocarstw zajmującéj ziemię Francuską, już tu przybył wysłany z z głównéj Kwatery Xięcia Karola Heskiego, i przyniósł wiadomość o powrocie wojsk naszych.

Pomiędzy stronnikami naszych dwóch Poetów Oelenschlager i Boggesen, którzy sobie straszną wojnę na pióra wydali, znajdują się tacy co się tylko łają po Grecku.

z Lipstadt dnia 26 Października.

Podczas obchodu rocznicy dnia 18 b. m. jeden z przybyłych z Akwisgranu nadpowietrznych żeglarzy, ogłosił że puści się balonem z Lipskiéj góry. Cała ciekawa publiczność cisnęła się tłumem na widowisko. Nakoniec napełniono balon. Łódka była na wpół zasłoniona, tak iż nie można było dostrzec, kiedy wsiadł żeglarz. W tym oderznięto powrozy; balon puścił się w górę, ale wystawmy sobie jaki był przestrach, gdy ujrzano, iż żeglarz nie zdążył wsiąść w łódkę; trzymał się jéj obudwoma rękami. — Widzowie przelęknieni z politowaniem spoglądali w górę, kiedy balon coraz wyżéj się wzbijał. Wkrótce ujrzano, że już jedną tylko ręką trzymał się łódki. Wszyscy biegli, chcą widzieć okropny upadek nieszczęśliwego żeglarza. Nakoniec traci równowagę i spada. Przybiegają widzowie pewni że się zabił żeglarz, i widzą . . . człowieka wypchanego słomą. Jak wprzód wszyscy z bojaźnią oczekiwali końca, tak teraz powszechnie zaczęli się śmiać. Chciano przytrzy-

mać żeglarza, który wszystkich tak zręcznie zwiódł, ale go już w mieście nie było.

Nowe Wynalazki.

W Würtembergu w Październiku bieżącego roku, wynalazł Mechanik Fryderyk König, nową Prassę drukarską i otrzymał na 3 lata wyłączny przywiléj przedawania jéj.

W Wiedniu Zegarmistrz Franciszek Szuster, po kilkuletnich doświadczeniach, wynalazł nowy Instrument muzyczny na sześć oktaw. Instrument ten nazwał Adiafonon, to jest nierozstrojony. Nié ma on żadnego podobieństwa do klawikortu. Ton jego trzyma środek między Tonem harmoniki i Organów. Najszczególniejszy i najwygodniejszy jemu tylko właściwy przymiot, jest ten, iż się nigdy nie rozstraja.

Dostrzeżono teraz w Niemczech iż dzwony lutowane srebrem, mają dźwięk daleko głośniejszy i milszy.

Radca Nadworny Austrjacki Strohmejer wynalazł nowy Metal, który nazwał Kadmium. Kolor tego metalu jest biały, nieco w błękit wpadający; podobny do cyny. Przyjmuje politurę; łatwo się daje krajać nożem. Kadmium jest cokolwiek twardszy od cyny; spójność jego cząstek jest mocniejsza. Metal ten należy do kruszców łatwo rozpływających się; prędzéj stopnieje niż się rozżarzy.

Doniesienie.

Tygodnik Polski i Zagraniczny wychodzić będzie na rok 1819. tak jak dotąd, co Sobota rano.

Prenumerować można:

W Warszawie w handlu Czabana w Pałacu Biskupa Krakowskiego przy Ulicy Senatorskiej.

W Księgarni Glücksberga przy Ulicy Miodowéj.

W Księgarni Langnera przy Ulicy Gołębiej.

W Księgarni Pukszty przy Ulicy Sto Jańskiej.

W Drukarni przy Ulicy Gęsiej prenumerata przyjmować się nie będzie.

W Krakowie przyjmuje się Prenumerata w Księgarni Mateckiego i w Księgarni Grabowskiego.

W Krzemieńcu w Księgarni Glücksberga.

W Województwach Królestwa Polskiego i w W. X. Litewskim po wszystkich Pocztamtach i stacjach Pocztowych.

TEATR.

Dziś na teatrze francuzkim Komedja: Kokietka poprawiona i Opera: Krawiec amator muzyki.

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE, czynione w Warszawie przez Ant: MAGIER.

Dnia	Termometr		Barometr			Wiatr	Stan Nieba	Wysokość wody na Wisle	
rano.	ciepła	zimna	cale	linje	części: li:			łokcie	cale
17. Listop:		6	27	6	3	Południowy.	Pochmurno.		12

Wydawcy odpowiedzialni. Hrabia Kiciński F. Morawski